

בש"פ 8571/20 - דוד קריחלי נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 8571/20

לפני: כבוד השופט ע' גרוסקופף

העורר: דוד קריחלי

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי באר-שבע מיום 9.11.2020 במ"ת 48954-08-20 שניתנה על ידי כב' השופט נסר אבו טהה

תאריך הישיבה: כ"ט בכסלו התשפ"א (15.12.20)

בשם העורר: עו"ד מוטי אזולאי

בשם המשיבה: עו"ד עודד ציון

החלטה

לפניי ערר לפי סעיף 53 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים), נגד החלטתו של בית המשפט המחוזי בבאר-שבע (כב' השופט נסר אבו טהה) במ"ת 48954-08-20 מיום 9.11.2020, בגדרה הורה על מעצרו של העורר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו.

העובדות הצריכות לעניין

1. על פי עובדות כתב האישום, ביום 13.8.2020, גנב העורר רכב שהיה ממונע ברח' בן יהודה בעיר שדרות, והחל בנסיעה פרועה לכיוון היציאה מהעיר, תוך שהוא פוגע במספר רכבים שנקלעו בדרכו, עד אשר נתפס על ידי המשטרה בתחנת דלק, בסמוך לצומת יד מרדכי. עם תפיסתו, בזמן שהשוטרים כבלו את ידיו באזיקים, נפל אקדח מתיק

צד שנשא העורר כשהוא טעון ודרוך, ובחיפוש שבוצע על גופו אותרה עליו סכין מתקפלת.

נוכח האמור, יוחסו לעורר עבירות נשק (נשיאה והובלה), החזקת סכין, גניבת רכב, מעשי פזיזות ורשלנות וגרימת נזק לרכוש לפי תקנות התעבורה, התשכ"א-1961.

2. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הגישה המדינה לבית המשפט המחוזי בקשה להורות על מעצרו של העורר עד תום ההליכים לפי סעיף 21 לחוק המעצרים. בבקשה נטען כי קיימות ראיות לכאורה לאשמת העורר, וכן כי נסיבות כתב האישום -נהיגה פרועה תוך סיכון עוברי אורח כאשר העורר נושא אקדח טעון ודרוך, מקימות עילת מעצר מסוג מסוכנות. מסוכנותו האמורה של העורר, כך נטען, מתחזקת בהינתן עברו הפלילי המכביד והעובדה שריצה עונשי מאסר ממושכים.

3. בדיון שהתקיים בבית המשפט המחוזי בבקשה להארכת מעצר, מיקד העורר את טיעוניו בגרסתו החלופית למסכת האירועים המתוארת בכתב האישום, שעיקרה בטענתו לפיה פעל תחת חשש מוחשי לחייו. לגרסתו, עובר לאירועים נשוא כתב האישום, הבחין העורר ברכב מסוג סקודה שחורה שעקבה אחר המונית בה נסע בדרכו מאשקלון לשדרות. לאור זאת, ובהינתן מידע כי הוא יעד חיסול על ידי גורמים עבריינים, חש העורר סכנה מוחשית לחייו, ובשל כך נכנס לרכב שחנה במקום ונסע עמו נסיעה קצרה שלא במטרה לשלול אותו שלילת קבע מבעליו. לשיטתו, בדיעבד התברר לו כי מסכת האירועים המתוארת עניינה בביום משטרתי של ניסיון חיסול במטרה להפלילו. כתימוכין לטענתו האמורה, הפנה העורר לשורה ארוכה של מחדלי חקירה ופגמים בהתנהלות המשטרה להם הוא טוען, ובראשם - אי תפיסת סרטוני מצלמות האבטחה המצויות בנתיב הנסיעה, אשר היה בכוחם, לטענתו, כדי לאשש את גרסתו החלופית. עוד נטען כי השתמש בסכין למטרה כשרה, וכן כי האקדח אינו שלו, תוך שהסתמך לעניין זה על סתירות הקיימות, לטענתו, בגרסאות השוטרים לעניין תפיסת האקדח, וכן על היעדר ראיות פורנזיות המקשרות אותו לאקדח. אי לכך, בא כוח העורר הסכים לקיומן של ראיות לכאורה, אך טען כי היה במחדלים האמורים ובגרסה החלופית הנטענת כדי להביא לכרסום משמעותי בתשתית הראייתית הקיימת, במידה המצדיקה להורות על שחרורו לחלופת מעצר. עוד נטען כי אף אם עמדה זו תידחה, יש לשקול את שחרורו של העורר לחלופת מעצר מפאת מצבו הרפואי -הן בשל מגבלות הטיפול בו בתנאי מעצר והן בשל הסכנה הנשקפת לחייו בצל התפשטות נגיף הקורונה בבתי הסוהר.

4. המדינה, לעומת זאת, התנגדה לכלל טענותיו האמורות של העורר, ובכלל זאת לגרסה החלופית, הנשענת על טענה לקנוניה משטרית להפללת העורר.

החלטת בית המשפט המחוזי

5. ביום 9.11.2020 נעתר בית המשפט המחוזי לבקשה לעצור את העורר עד תום ההליכים, בקבעו כי המדינה הניחה תשתית ראייתית לכאורית המבססת את אשמתו של העורר במיוחס לו. לעניין המצלמות, סבר בית המשפט כי אין מדובר בפגם השומט את הקרקע תחת המשך מעצרו של העורר. ממילא, כך נקבע, אין בפגם זה כדי להואיל לעורר לעניין התנגדותו להארכת מעצרו, שכן אפילו ותקבל הגרסה החלופית המוצעת על ידו לפיה פעל תחת חשש אותנטי לחייו, התשתית הראייתית הקיימת בדבר עבירות הנשק בעינה עומדת. עוד נקבע כי יתר טענותיו של העורר מהוות סוגיות הנוגעות למהימנות ואמינות, ומשכך מקומן להתברר במסגרת ההליך העיקרי.

6. לענין חלופת המעצר, בית המשפט קמא קבע כי לא עלה בידי העורר להצביע על נסיבות חריגות ויוצאות דופן, המצדיקות סטייה מהכלל הנוהג ביחס לנאשמים בעבירות נשק - הוא מעצר מאחורי סורג ובריח. בהקשר זה, נקבע כי בשים לב לעברו הפלילי המכביד של העורר, חומרת העבירות המיוחסות לו בכתב האישום ונסיבות ביצוען, אין בנמצא חלופת מעצר אשר יש בה כדי לאיין את מסוכנותו.

על החלטה זו הוגש הערר שלפניי.

תמצית טענות העורר

7. בהודעת הערר ובדין שהתקיים בפניי ביום 15.12.2020, משיג העורר על החלטתו של בית המשפט קמא - על שני רכיביה האמורים.

8. לענין הראיות לכאורה, חידד העורר את עמדתו לפיה שורת מחדלי החקירה המשטרתיים להם הוא טוען, בצירוף העובדה כי הוא יעד משטרתי מובהק, מגבשים תשתית ראייתית התומכת בגרסתו לפיה האירוע בכללותו, לרבות תפיסת האקדח, ביום על ידי משטרת ישראל מתוך מטרה להביא להפללתו. לפיכך, ובהינתן טענותיו בדבר החולשה הראייתית הקיימת ביחס לאקדח והסכין, טוען העורר כי מתקיים, לכל הפחות, כרסום משמעותי בתשתית הראייתית בעניינו, באופן המצדיק שחרורו לחלופת מעצר.

9. לענין חלופות המעצר, טוען העורר כי אף אם ייקבע כי דרישת הראיות לכאורה באה על סיפוקה, מוצדק היה לשחררו לחלופת מעצר, וזאת לאור חלופת הזמן, מצבו הרפואי ושיוכו לקבוצת סיכון לנגיף הקורונה.

10. המדינה סומכת את ידיה על החלטת בית המשפט המחוזי וטוענת כי הראיות לכאורה נגד העורר הן מובהקות וכבדות משקל. עוד נטען כי חומרת העבירות המיוחסות לעורר בכתב האישום, בצירוף עברו הפלילי, מדגישים את המסוכנות הנשקפת ממנו, אשר לא יינתן לה מענה בחלופת מעצר. כן טוענת המדינה כי אין בסיס לטענת העורר בדבר קנוניה משטרית המתנהלת כנגדו, וכי ממילא מקומה של טענה זו להתברר במסגרת ההליך העיקרי.

דין והכרעה

11. לאחר שעיינתי בערר ושמעתי את טיעוני הצדדים, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הערר, על שני חלקיו, להידחות.

12. הלכה היא כי עת נדרש בית המשפט לבחון את קיומן של ראיות לכאורה בשלב המעצר, אין נדרש כי מכלול הראיות הקיימות יבססו את אשמתו של הנאשם במיוחס לו מעבר לכל ספק סביר, אלא די בבחינת כוחן ההוכחתי

הפוטנציאל. במסגרת זאת, בית המשפט אינו נדרש לשאלות העוסקות במהימנות עדים או במשקלן של ראיות, אלא במקרים נדירים בהם "חוסר המהימנות זועק מן הראיה ונוטל ממנה לחלוטין את כוחה בתור שכזאת" (בש"פ 825/98 מדינת ישראל נ' דחלה, פ"ד נב(1) 625, 629 (1998)), או כאשר מדובר בפרכות מהותיות וגלויות לעין המצביעות על כרסום ממשי בראיות (בש"פ 6817/07 מדינת ישראל נ' סיטבון, פסקה 25 (31.10.2007)).

בעניינו, עיקר טענות העורר, במהותן, מהוות עניינים מובהקים של מהימנות עדים ומשקלן של ראיות. כך היא למשל טענת העורר לפיה האקדח אינו שלו, אשר נסמכת על טענתו לקיומן של סתירות בעדויות השוטרים ביחס לתפיסת האקדח, וכן על הטענה כי ממצאי בדיקת טביעות האצבע, בדיקת ה-DNA, ובדיקות נוספות שבוצעו, לא העלו כל אינדיקציה כי האקדח שייך לו. בדומה, ביחס לסכין, טוען העורר כי החזיקה למטרה כשרה, בטענה כי הוא פצוע בשתי ידיו והסכין משמשת אותו לפתיחת אריזות. בסיכומו של דבר מצאתי, כמו בית המשפט קמא, כי אין בטענות אלה כדי לטעת ספק חריג במארג הראייתי הקיים כנגד העורר, ומשכך דינן להתברר בהליך העיקרי ולא בשלב זה.

הלכה למעשה, עיקר טענותיו של העורר נשענות על תאוריית קונספירציה, לפיה האירוע בכללותו, החל מהמעקב בו הבחין ועד לתפיסת האקדח בתחנת הדלק הוא תוצאה של קנוניה משטרתית. לגרסת העורר, המשטרה מבקשת להפלילו בכל מחיר, ואינה בוחלת אף בשימוש באמצעים פסולים בתכלית, לרבות השתלת אקדח בזירה על ידי השוטרים. ואולם, להאשמות חמורות אלה אין בשלב הנוכחי ביסוס בחומר הראיות. ודוק, גם אם נניח כי קיימים מחדלי חקירה כאלה ואחרים, עדיין רחוקה הדרך מכאן ועד לקביעה כי קיים כרסום ממשי בעוצמת הראיות מחמת חשש לבידוי ראיות מצד המשטרה. אכן, פגמים חמורים ומהותיים בהליך החקירה עלולים לשמוט את הקרקע תחת המשך מעצרו של הנאשם (בש"פ 9220/12 פרץ נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (26.12.2012)), ואילו פגמים חמורים פחות עשויים להוביל למסקנה בדבר חולשה מסוימת בתשתית הראייתית הלכאורית (בש"פ 5612/18 גבאי נ' מדינת ישראל, פסקה 27 (23.8.2018)). ואולם, על מנת לבסס גרסה החורגת מגדר רשלנות בניהול החקירה, ועולה לכדי עבריינות משטרתית מכוונת, אין די בהצבעה על קיום מחדלי חקירה, והעלאת ספקולציה כי מחדלים אלה מיועדים להסתיר את הקנוניה המשטרתית, אלא יש להציג תמיכה ראייתית ממשית בחומר הראיות לחשדות העורר. תמיכה שכזו לא הוצגה בשלב הנוכחי, ולפיכך לא ניתן לתת לתאוריית הקונספירציה האמורה משקל כלשהו בבואנו להעריך את עוצמת הראיות נגד העורר.

13. לעניין חלופת המעצר, נחה דעתי כי אין מדובר כלל ועיקר במקרה המצדיק שחרורו של העורר, לעת הזו, לחלופה. עבירות הנשק המיוחסות לעורר מקימות נגדו חזקת מסוכנות סטטוטורית, כמפורט בסעיף 21(א)(1)(ג)(2) לחוק המעצרים. מדובר בעבירות הכרוכות במסוכנות גבוהה באופן מובהק, אשר אך במקרים חריגים ומטעמים מיוחדים שיירשמו, ניתנת לאיון על ידי מעצר שאינו מאחורי סורג ובריח (ראו: סעיף 22(ב)(1) לחוק המעצרים; בש"פ 4575/17 עליאן נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (3.7.2017); בש"פ 7537/18 רג'בי נ' מדינת ישראל, פסקה 27 (20.11.2018)). במקרה דנן, לא שוכנעתי כי עניינו של העורר מקים טעמים מיוחדים המצדיקים חריגה כאמור. מסכת האירועים המתוארת בכתב האישום מעידה על רמת מסוכנות גבוהה. כמו כן, עיון בגיליון הפלילי של העורר מעלה כי לחובתו 17 הרשעות קודמות בעבירות שונות ומגוונות, והוא ריצה בעברו מאסרים ממושכים ורבים. זאת ועוד, באשר לטענותיו של העורר ביחס למצבו הרפואי, אף אני לא שוכנעתי כי עסקינן באותם מקרים חריגים המצדיקים שחרור לחלופת מעצר, וחזקה על שירות בתי הסוהר שידאג לספק לעורר מענה רפואי הולם, ככל שהדבר יידרש. בנסיבות האמורות, נראה כי לא נפל פגם בהחלטת בית המשפט קמא לפיה אין בחלופת מעצר או במעצר בפיקוח אלקטרוני כדי לאיין את המסוכנות הנשקפת מהעורר.

14. סוף דבר:הערר נדחה בזאת.העורר יותר במעצר מאחורי סורג ובריח עד לתום ההליכים המשפטיים בעניינו.

ניתנה היום, י"ב בטבת התשפ"א (27.12.2020).

ש ו פ ט
